

SPRAWOZDANIE

z działalności koordynatorki ds. dostępności
w Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza
w Warszawie w roku akademickim
2021/2022

sporządziła: Anna Lach

Białystok – Warszawa, 14 października 2022 r.

Realizując obowiązki związane z funkcją koordynatorki ds. dostępności (KD), a określone w Zarządzeniu nr 55/2020 Rektora Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie z dnia 30 września 2020 roku §3 pkt 3 oraz w Załączniku do niniejszego zarządzenia w pkt. 8, przedstawiam informację o zrealizowanych działaniach w roku akademickim 2021/2022 w odniesieniu do obowiązków wynikających z Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2019 poz. 1696; dalej UZD) oraz Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. 2019 poz. 848, dalej UDC).

I. W zakresie określonym w par. 3 Zarządzenia:

1. Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Akademię

1.1. Konsultacje dotyczące egzaminów

W okresie sprawozdawczym miała miejsce jedna sytuacja dotycząca osoby głuchej zainteresowanej zdawaniem na studia w Akademii (kierunek reżyseria). KD konsultowała wraz z BOTS oraz dziekanką kierunku reżyseria możliwość organizacji wsparcia na egzaminie. Ostatecznie osoba ta nie wzięła udziału w rekrutacji.

1.2. Opracowanie katalogu wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami – w ramach projektu DOSTĘPN[AT]

Wraz z ekspertką odpowiedzialną za opracowanie wytycznych w zakresie dostępnej rekrutacji i procesu kształcenia oraz prorektorem ds. kształcenia i studentów prof. dr. hab. Wiesławem Czołpińskim i kierownikiem BOTS dr. Karolem Kurowskim, KD uczestniczyła w analizie obowiązujących w Akademii procedur, zasad i form wsparcia związanych z rekrutacją i procesem kształcenia. Analizowane były dotychczasowe praktyki dotyczące zarówno osób z niepełnosprawnościami, jak i studentów z czasowo ograniczoną sprawnością motoryczną, problemami psychicznymi, emocjonalnymi, poznawczymi etc. W rezultacie do końca 2022 r. zostanie opracowany katalog konkretnych modeli wsparcia, jakie uczelnia powinna realizować

w odniesieniu do różnych typów niepełnosprawności, zarówno na etapie rekrutacji, jak i w trakcie studiów. Przedstawione zostaną wytyczne dla poszczególnych kierunków dotyczące konieczności wprowadzenia zmian w zasadach organizacji egzaminów wstępnych, a także katalogi służących wsparciu w trakcie studiów.

1.3. Informacja o wsparciu KD w przewodnikach dotyczących rekrutacji

Podobnie jak w ubiegłym roku, w przewodnikach po egzaminach wstępnych na poszczególne kierunki umieszczona była informacja o możliwości kontaktu i wsparcia ze strony KD. Taka sama informacja była umieszczona w IRK na stronach poszczególnych kierunków.

1.4. Zapewnienie dostępu do treści cyfrowych

- KD wykonywała napisy dla osób niesłyszących do nagrań publikowanych na stronach internetowych AT oraz w mediach społecznościowych, a także współpracowała w ich tworzeniu z innymi pracownikami (docelowy model) – wypracowywane były też szczegółowe rozwiązania w tym zakresie właściwe dla dziedzin sztuki, którymi zajmuje się Akademia.
- KD koordynowała m.in. działania dostępnościowe przy organizacji X Międzynarodowego Festiwalu Szkół Lalkarskich (audiodeskrypcja, napisy).
- KD współpracowała z działem promocji TCN oraz TS w zakresie tworzenia treści dostępnych (teksty alternatywne, opisy deskrypcyjne, audiodeskrypcja).

2. Przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez Akademię, zgodnie z wymaganiami określonymi w UZD

Plan działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 6 UZD został opracowany jesienią 2021 r., a następnie poddany wewnętrznym konsultacjom, zatwierdzony przez Rektora i opublikowany w BIP Akademii. Obejmuje okres do 30 września 2024 r. Plan został zweryfikowany w ramach analizy dokumentów zarządczych i strategicznych Akademii w ramach projektu DOSTĘPN[AT] i oceniony jako prawidłowy i rzetelnie przygotowany.

Realizacja planu w roku akademickim 2021/2022:

2.1. Dostępność architektoniczna

1) Inwestycje – w ramach projektu DOSTĘPN[AT], do realizacji w 2023 r.:

- przebudowa wejścia do budynku głównego Akademii przy ul. Miodowej w Warszawie – w opinii eksperta ds. dostępności architektonicznej (rekomendacja z dnia 23 maja 2022 r.) optymalnym rozwiązaniem jest przebudowa wejścia od strony dziedzińca i parkingu; inwestycja ma zostać zrealizowana w 2023 r.
- remont łazienki na I piętrze w budynku przy ul. Miodowej w Warszawie;
- przebudowa łazienki przy Teatrze Szkolnym im. Jana Wilkowskiego w Białymstoku;
- przebudowa wejścia oraz korytarzy prowadzących do łazienki przy Teatrze Szkolnym im. Jana Wilkowskiego w Białymstoku.

2) Zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach

Zgodnie z wytycznymi w zakresie dostępności (m.in. UZD) konieczne jest zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy, w tym zakup odpowiednich urządzeń oraz skonsultowanie proponowanych rozwiązań, przetestowanie zakupionych urządzeń z osobami z niepełnosprawnością wzroku i słuchu, w celu wyboru optymalnych narzędzi.

Działania te są sukcesywnie realizowane w ramach projektu DOSTĘPN[AT], a ich pełne wdrożenie planowane jest w 2023 r. Zakłada się opracowanie szczegółowego projektu wraz z projektami wykonawczymi dla systemu informacji przestrzennej (wizualnych, dotykowych) oraz wykonanie i montaż elementów co najmniej w budynku głównym w Warszawie i Białymstoku (w kolejnych budynkach elementy systemu informacji przestrzennej będą montowane sukcesywnie, w miarę posiadanych środków). Uzupełnieniem systemu będą pętle indukcyjne oraz znaczniki typu „totupoint”, a ich szczegółowa lokalizacja oraz funkcjonalności zostaną zintegrowane z systemem informacji przestrzennej.

2.2. Dostępność cyfrowa

1) Monitoring stron internetowych

W ramach projektu DOSTĘPN[AT] przeprowadzony został audyt stron internetowych <http://akademia.at.edu.pl/>, <https://atb.edu.pl/> oraz Internetowej Rekrutacji Kandydatów – przez firmę zewnętrzną NAUTIL, przy współpracy z osobami z niepełnosprawnością. Wyniki audytu zostały omówione z pracownikami Akademii odpowiedzialnymi za administrowanie zasobami internetowymi oraz twórcami treści. Zorganizowano również spotkanie z testerką – osobą niedowidzącą, która opowiedziała o potrzebach osób częściowo niewidzących, o stosowanych przez nie technologiach wspomagających oraz zasadach tworzenia treści w internecie, które ułatwiają odbiorcom zapoznanie się z nimi (w myśl projektowania uniwersalnego).

- 2) Modernizacja serwisów, które nie spełniają wytycznych ustawy o dostępności cyfrowej – w miarę możliwości finansowych, w ramach prowadzonych projektów.

Stwierdzone w trakcie audytów nieprawidłowości w głównych serwisach Akademii zostaną usunięte do końca I kwartału 2023 r. – w ramach projektu DOSTĘPN[AT].

- 3) Rozpoznanie potrzeb szkoleniowych pracowników AT pod kątem kompetencji do przygotowania treści do Internetu w sposób dostępny – zorganizowanie szkoleń

W ramach projektu DOSTĘPN[AT] zorganizowane zostaną szkolenia z tworzenia audiodeskrypcji, napisów dla niesłyszących oraz dla redaktorów stron internetowych. Do udziału w szkoleniach zostały zaproszone nie tylko osoby odpowiedzialne za promocję, ale też osoby tworzące teksty na strony internetowe innych projektów prowadzonych przez Akademię. Regularnie też KD konsultuje z redaktorami zasady i możliwości zwiększania dostępności treści publikowanych w internecie.

- 4) Dokumenty elektroniczne

Przy współpracy z ekspertami zewnętrznymi została opracowana instrukcja tworzenia dostępnych dokumentów w programach Word, Excel, Power Point. Obecnie trwają testy instrukcji przez grupę pracowników Akademii. Po uwzględnieniu ich uwag i wniosków instrukcja zostanie wdrożona jako wewnętrzna procedura obowiązująca wszystkich pracowników Akademii. Przeprowadzone też zostaną szkolenia dla większości pracowników administracji dotyczące wdrażania instrukcji w obsłudze wszystkich procesów biurowych i administracyjnych.

5) Multimedia i zdjęcia

Większość multimediów tworzonych przez Akademię i na jej zlecenie opatrzona jest audiodeskrypcją lub innymi opisami (adekwatnie do formy, po konsultacjach z ekspertami zewnętrznymi), wyposażona w napisy dla niesłyszących. Większość zdjęć publikowanych na stronach internetowych i w mediach społecznościowych opatrzona jest tekstem alternatywnym. Należy podkreślić, że pracownice Akademii odpowiedzialne za ich tworzenie nieustannie doskonalą metody tworzenia opisu alternatywnego: poprzez konsultacje wewnętrzne, analizę dobrych praktyk, webinary itp. Służyć to ma nie tylko opracowaniu adekwatnego opisu, ale też dostosowaniu go do specyfiki działań realizowanych w Akademii.

2.3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Działania w tym obszarze zostały zrealizowane w najmniejszym stopniu.

- 1) W ramach projektu DOSTĘPN[AT] dwie osoby (w tym KD) zostaną przeszkolone w zakresie PJM (do poziomu B1), co może ułatwić stopniowe otwieranie uczelni na osoby g_Głuche i niedosłyszące. Zakończenie kursu planowane jest w marcu 2023 r.
- 2) W ramach tego samego projektu zostaną przygotowane komunikaty w PJM przybliżające główne aspekty działania Akademii, a także dotyczące kontaktu czy możliwości wsparcia ze strony koordynatora dostępności.

2.4. Pozostałe działania związane z realizacją planu

- 1) Realizacja art. 4 ust. 3 i 4 UZD

Przygotowane zostały klauzule do umów dotyczące zapewnienia dostępności w umowach zawieranych przez Akademię z Wykonawcami – są stosowane coraz szerzej, szczególnie przy dużych zamówieniach. Należy podkreślić, że osoby odpowiedzialne za realizację tych działań konsultują z KD brzmienie i zakres tych klauzul i są one dostosowywane każdorazowo do specyfiki przedsięwzięcia.

- 2) Wzrost świadomości pracowników uczelni na temat różnych rodzajów niepełnosprawności oraz prawidłowych zachowań w kontakcie z osobami z niepełnosprawnością.

W okresie sprawozdawczym dotyczy to głównie pracowników administracji, promocji i IT zaangażowanych w różne działania prodostępnościowe. Sytuacja będzie się stopniowo zmieniać, gdy zarówno pracownicy administracji, jak i dydaktycy zostaną objęci szkoleniami z zakresu budowania świadomości specyfiki pracy z osobami z różnymi formami niepełnosprawności, projektowania uniwersalnego w przygotowaniu i realizacji inwestycji, przygotowywania dostępnych dokumentów oraz przygotowywanie dostępnych treści do komunikacji elektronicznej. Szkolenia będą realizowane w okresie listopad 2022 – wrzesień 2023.

- 3) Aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym z programu Uczelnia Dostępna, na realizację działań służących zwiększeniu dostępności.

Wspominany powyżej projekt DOSTĘPN[AT] realizowany jest w ramach projektu Uczelnia Dostępna III współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. KD przygotowywała pod względem merytorycznym content projektu, uczestniczy też we wszystkich etapach jego realizacji (więcej w punkcie II.4.). Ponadto KD monitoruje inne możliwości uzyskania wsparcia na działania dostępnościowe – m.in. uczestnicząc w konferencjach dotyczących dostępności, analizując ofertę PEFRON, NCBR, MKiDN oraz MEiN w tym zakresie.

3. Monitorowanie działalności Akademii w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- 1) Weryfikacja pod kątem dostępności postępowania dotyczącego ochrony fizycznej obiektu i mienia w obrębie kampusu Akademii Teatralnej: w budynkach Teatru Collegium Nobilium i Miodowa 22 D lub C.
- 2) Konsultacje zapisów w projektowanych postanowieniach umowy w postępowaniu na opracowanie inwentaryzacji budynków stanowiących własność Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie i Białymstoku.

- 3) Konsultacje zapisów w projektowanych postanowieniach umowy na opracowanie projektu budowlanego z zakresu ochrony przeciwpożarowej budynku ul. Sienkiewicza 14 w Białymstoku.
- 4) Opracowanie zapisów dostępnościowych we wszystkich postępowaniach realizowanych w ramach projektu DOSTĘPN[AT].
- 5) Doroczna aktualizacja opublikowanych do tej pory Deklaracji dostępności.

II. Inne działania

1. Współpraca

- 1.1. Nawiązanie współpracy z pełnomocniczkami ds. dostępności z ASP w Warszawie oraz Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie – zainicjowanie nieformalnych, sektorowych konsultacji, wymiany doświadczeń.
- 1.2. Udział w pracach nad projektem partnerskim z Centrum Sztuki Włączającej i Fundacją Teatr 21 pn.: „Pokaż język”.

„Pokaż język” to dwuletni program składający się z rezydencji artystycznych, warsztatów, debat, pokazów spektakli i wielu innych wydarzeń zwieńczonych konferencją podsumowującą. Głównymi podmiotami biorącymi udział w działaniu są Fundacja Teatr 21 (lider) oraz partnerzy – norweska interart_s i Akademia Teatralna z Warszawy. Głównymi beneficjentami działań staną się artyści i artystki z niepełnosprawnościami oraz artyści i artystki zainteresowani inkluzją społeczną. Trzecią ważną grupą będzie polska oraz inne mniejszości językowe w Norwegii. Start projektu jest połączony z otwarciem nowej i zarazem pierwszej siedziby działającego od 2018 r. Centrum Sztuki Włączającej (CSzW). Ta powołana przez Fundację Teatr 21 instytucja dedykowana twórczości osób z niepełnosprawnościami jest pierwszą tego typu w Europie Środkowej.

2. Udział w szkoleniach i podnoszenie kompetencji:

- Planowanie i zamawianie dostępnych usług i dostaw w działaniach podmiotów publicznych – szkolenie 29 listopada 2021 r.
- Warszawska Akademia Dostępności. Dostępność w zamówieniach – 3 grudnia 2021 r.

- Samodzielne badanie dostępności cyfrowej aplikacji mobilnych – 8 marca 2022 r.
- Tworzenie dostępnych cyfrowo treści – 19 kwietnia 2022 r.
- Kultura w tekście łatwym – czerwiec 2022 r. (seria spotkań)
- Szkolenie w zakresie dostępności architektonicznej i projektowania uniwersalnego – moduł I – 28-29 września 2022 r.

3. Udział w konferencjach:

- 21-22 września 2022 r. – VII Forum Uczelnianych Pełnomocników ds. Osób z Niepełnosprawnościami w Poznaniu

4. Realizacja projektu „DOSTĘPN[AT]. Zwiększenie dostępności Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie”

Część działań związanych z realizacją tego projektu została już opisana w sprawozdaniu. Poniżej zestawione zostały najważniejsze czynności należące do obowiązków KD jako specjalistki ds. obsługi tego projektu realizowane w ostatnim roku:

- współpraca z ekspertami zewnętrznymi w negocjacjach z NCBR zmian w projekcie przed podpisaniem umowy głównej;
- współpraca przy tworzeniu opisów przedmiotu zamówienia, przygotowaniu dokumentów i nadzór nad przebiegiem kilkunastu postępowań związanych z wyłonieniem wykonawców usług realizowanych w ramach projektu;
- obsługa realizacji umów z wykonawcami;
- koordynacja pracy powołanych zespołów eksperckich;
- czynny udział w pracach dwóch zespołów eksperckich (dostępna rekrutacja i kształcenie, dostępne ramy prawne);
- przygotowanie zmian do projektu i obsługa korespondencji oraz negocjacji z NCBR w tej sprawie;
- przygotowanie opisów merytorycznych do wniosków o płatność;
- korespondencja z NCBR we wszystkich innych sprawach.